

Warszawa, 26 kwietnia 2021r.

Apel o współpracę przy tworzeniu Krajowego Planu Odbudowy

My, przedstawiciele organizacji społeczeństwa obywatelskiego, samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorców apelujemy do Prezesa Rady Ministrów o współpracę przy tworzeniu Krajowego Planu Odbudowy. Domagamy się upublicznienia i uzgodnienia nowej wersji KPO przed przekazaniem jej do Komisji Europejskiej. W szczególności podkreślamy, że koniecznie należy wspólnie uzgodnić sposób wdrażania KPO, zapewnienia przejrzystości podejmowanych działań oraz monitorowania poziomu realizacji zaplanowanych celów

Szanowny Panie Premierze,

W połowie ubiegłego roku po raz pierwszy resort funduszy i polityki regionalnej zwrócił się do samorządów – za pośrednictwem urzędów marszałkowskich – o zgłaszanie propozycji działań w ramach przyszłego Krajowego Planu Odbudowy (KPO). Równolegle samorządy i partnerzy społeczni – członkowie RDS zostali zaproszeni do przedstawiania propozycji fiszek projektowych, które miały być inspiracją do zdefiniowania priorytetów inwestycyjnych. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego takiej możliwości nie otrzymały. Już na tamtym etapie, w 2020 roku, samorządy i Związek Miast Polskich wskazały kilkanaście potencjalnych obszarów interwencji, całkowicie odmiennych od tych, które ostatecznie znalazły się w projekcie KPO przedstawionym w lutym 2021 roku. Rządowy projekt Planu nie odniósł się na żadnym etapie prac nad projektem do tych propozycji. W projekcie nie wyjaśniono również w jaki sposób wybrano wskazane w nim obszary interwencji i inwestycje z nim związane, w szczególności nie przedstawiono kryteriów tego wyboru. Związek Miast Polskich przedstawił także swoje wstępne, robocze postulaty. Rządowy projekt Planu nie odniósł się na żadnym etapie prac nad projektem do propozycji zgłoszonych przez samorządy w 2020 roku.

W trakcie prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego uzgodniono, że organizacje samorządowe otrzymają do konsultacji ostateczny projekt Krajowego Planu Odbudowy. Również organizacje pracodawców i związki zawodowe, podczas posiedzenia Rady Dialogu Społecznego w kwietniu 2021 roku, zwróciły się do Premiera o przekazanie ostatecznej wersji Planu, uwzględniającej efekty konsultacji.

Niestety postulat ten dotąd nie został spełniony.

W lutym b.r. organizacje społeczeństwa obywatelskiego wraz z organizacjami pracodawców i przedsiębiorców wystosowały list otwarty do Prezesa Rady Ministrów apelujący o włączenie strony społecznej do kształtowania programu Krajowego Planu Odbudowy.

W końcu, w wyniku ustaleń między organizacjami społeczeństwa obywatelskiego a resortem funduszy i polityki regionalnej w drugiej połowie marca odbyły się wysłuchania publiczne w

sprawie Krajowego Planu Odbudowy. W wielodniowym procesie udział wzięły liczne organizacje społeczeństwa obywatelskiego, organizacje samorządu terytorialnego, pracodawców i przedsiębiorców, a także aktywnych obywateli i obywateli.

Uwagi przedstawione w ramach procesu konsultacji społecznych oraz przedstawione przez ponad 400 mówców zabierających głos podczas wysłuchań publicznych wskazały liczne wady i ułomności przygotowanego przez rząd projektu Krajowego Planu Odbudowy. Transkrypcje wysłuchań zostały przekazane do Ministerstwa Funduszy Polityki Regionalnej. Niestety ani partnerzy społeczni i gospodarczy, ani przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego nie otrzymali jakiegokolwiek informacji w jaki sposób propozycje zmian i uzupełnień są traktowane, oceniane, przyjmowane albo odrzucane. Nie wiemy więc, czy wysiłek i zaangażowanie tak wielu osób zostało wykorzystane, czy tylko stanowiło fasadę współpracy.

Zwracamy także uwagę, że przedstawiony przez rząd projekt KPO zawiera bardzo istotną lukę, która uniemożliwia merytoryczną ocenę skuteczności zaplanowanej interwencji, a co za tym idzie możliwości osiągnięcia celów zaplanowanych w KPO. Brakuje mianowicie rozdziału zawierającego analizę wpływu planowanych interwencji na realizację unijnego celu neutralności klimatycznej, wzmocnienia odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej, który jest jednym z obowiązkowych elementów KPO zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej.

Zdajemy sobie sprawę, że cele neutralności klimatycznej, redukcji emisji oraz cyfryzacji nie są łatwe do określenia mierzalnymi i wymaganymi rozporządzeniem wskaźnikami. Zasada nieczynienia znaczących szkód, uzgodniona 21 kwietnia br. na szczeblu politycznym również przez Polskę, wprowadzona została do europejskiego Prawa klimatycznego jest nową zasadą, której stosowania wszyscy musimy się nauczyć.

Dlatego apelujemy o pilne upublicznienie prac nad KPO i udostępnienie nowej wersji KPO przed przekazaniem jej do Komisji Europejskiej w celu zasugerowania ewentualnych uzupełnień i poprawek. W szczególności apelujemy o wspólne uzgodnienie sposobu wdrażania KPO, zapewnienia przejrzystości podejmowanych działań oraz monitorowania poziomu realizacji zaplanowanych celów.

Tylko w ten sposób możliwe będzie wywiązanie się przez Polskę z wymogu określonego w art. 18 ust. 4 lit q Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, który zobowiązuje stronę rządową do przeprowadzenia konsultacji KPO z władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, organizacjami młodzieżowymi i innymi odpowiednimi zainteresowanymi stronami oraz odzwierciedlenia w KPO, w jaki sposób konsultacje te wpłynęły na jego ostateczną treść.

My wszyscy - jednostki i organizacje samorządu, przedsiębiorcy i organizacje społeczeństwa obywatelskiego deklarujemy gotowość do współpracy z administracją rządową. Deklarujemy również, że w ramach podmiotowych i autonomicznych działań poszczególnych środowisk:

społeczeństwa obywatelskiego, organizacji przedsiębiorców i struktur samorządowych podejmować będziemy, w wymiarze krajowym i europejskim, działania na rzecz Krajowego Planu Odbudowy i jego jak najlepszej, zgodnej ze społecznym interesem, realizacji.

Strona samorządowa:

Strona przedsiębiorców:

Strona społeczeństwa obywatelskiego:

Zrzeszająca ponad 150 członków, w tym ogólnopolskie federacje branżowe, federacje regionalne i lokalne

zrzeszająca 27 organizacji środowiskowych i przyrodniczych

Fundacja Stocznia

